

VLADIMÍR BLAŽEK

BEZ POINTY

Vladimír Blažek

BEZ POINTY

Copyright

Autor: Vladimír Blažek

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2015

ISBN:

978-80-7512-343-5 (ePub)

978-80-7512-344-2 (mobipocket)

978-80-7512-345-9 (pdf)

„Jak jste mohli žít dvacet let v takové nesvobodě?“ zeptal jsem se v jedenácti letech svých rodičů. Odpověď jsem nedostal. To bylo jaro 1968. A pak mi najednou mé vlastní dítě položí stejnou otázku.

Mohli, co bychom nemohli. Udělali jsme si kolem sebe vlastní svět, který nás naplňoval. Třeba jsme přestali vnímat hodnoty, rozlišovat pravdu a lež, ale žili jsme svůj život.

Co však teď s ním? Vyrostli jsme v socialismu, jak máme žít po sametové revoluci? Pochybujeme o smyslu svého života a marně čekáme na jeho pointu. Ona tu ale je, a pokud přece jenom ne, proč by musela vůbec být?

Tato kniha je o lidech, kteří žili a stále žijí mezi námi. Nejsou to žádní hrdinové a nezaslouží si romány od věhlasných spisovatelů. Narodili se do nějaké historické epochy a plácali se v ní, jak uměli. Nezměnili nijak běh světa, nikdo o nich neví a neocitnou se v žádných učebnicích, ale měli své radosti a starosti a teď se vám chtějí opřít o rameno a vyplakat se. Jejich záchvaty horlivé upřímnosti se střídají s apatickým pohrdáním, realita se mísí s imaginací a není mezi nimi zřejmá hranice. Vše splývá. Jsou to vůbec skuteční lidé? Je to o skutečném životě? Jsme si vůbec jisti sami sebou?

„... neboť muž vždycky očima širokýma se rozjet chce nad zemí a mít ji mezi nima...“ (Jiří Wolker)

KAPITOLA 1

Dříve tudy jezdívala tramvaj, ještě ta stará, dřevěná. Šestka. Mívala tři vozy, potom jeden, pak vytrhali koleje, zalili asfaltem a dnes tudy vede dálnice. Bylo už dost po půlnoci, a tak se dala docela dobře přejít, což mi přišlo nezvyklé a zvláštní, jako když rozlousknete vlašský ořech a on se vám v ruce rozpadne na prach.

Začal poletovat sníh a velké těžké vločky zvolna obalovaly chodníky i ulice, snad chtěly vymodelovat obřího sněhuláka, protože nebylo nikoho a ničeho, kdo by je měnil ve vodu a marast. Byl to sníh, po kterém se musí chodit opatrně, lehce našlapovat, aby bylo slyšet, jak křupe a praská, jak se krystaly třou o sebe, jak se poddávají podrážce a tvarují do stopy. Já jsem se ale rozhodl přidat zbaběle do kroku, abych se schoval v podloubí.

„Víte, pane kolego“, přiklonil se ke mně důvěrně nějaký bezdomovec schoulený do tlustého tvídového kabátu. Ten kabát byl jak těžké sedlo vycpané olověnými pruty a přestárlý valach pod ním se hrbil tak, že místo do očí mi hleděl stěží na prsa, a já přitom civěl na jeho zamaštěné zbytky vlasů na temeni hlavy, třebaže kdysi to musel být chlap jak vršovická mlátička. Zvláštní, že neměl žádný klobouk ani čepici. Vynořil se odkudsi zezadu, až jsem se trochu leknul, a kdoví proč mě oslovil. „Je to pro mě tragedie a těžko se mi s tím žije.“ Pak už mě dál nepotřeboval, otočil se a odšoural se se svým závažím pryč, aniž bych se mu stačil podívat pořádně do tváře.

No jo, každý máme své tragedie, ale tenhle s tou svou aspoň nikoho neobtěžuje. Jiný se mě klidně na ulici, pod záminkou bůhví jaké přihlouplé ankety, zeptá: „V co věříte a jak vám to pomáhá?“ Ať se raději postaví na lavičku a káže: Lidé, věřte, pomůže vám to! Seznam toho, v co lze věřit, najdete na www.seznamtohovcolzeverit.com! Také bych si tam rád kliknul, přiznávám.

Ještě horší bylo, když se mě jiný zeptal: „V co věříte a co jste ochoten pro to obětovat?“ Sakra, copak jsme národem samých Palachů?

To je zase moje tragédie a žije se mi s tím fakt docela těžko. Tak proč mi to chce ještě někdo připomínat?

Třeba zrovna včera. Našel jsem ve schránce dopis, že mi zdražují vodné. Nemám prý ale zoufat. Okres Plzeň-sever je na tom mnohem hůř. To mě uklidnilo. Pane, věřím tomu, že na Plzni-severu mají dražší vodu než já a kdykoli na to pomyslím, cítím nesmírné štěstí, uspokojení a úlevu.

„Halo,“ pokouším se zavolat na bezdomovce. „Mně se také těžko žije!“ Opravdu jsem si přál, aby se vrátil a mohli jsme si spolu promluvit. Možná, kdybych mu řekl, kolik platím za vodné, stočné, elektřinu, plyn a odvoz popelnice, že by byl šťastnější. Ale mohl by se také zeptat, co je vodné a stočné a proč platím za popelnici, a tím by mě pěkně naštvál.

Ještě když byl můj táta naživu, navštívil jsem ho jednou v hospicu. Ležel v té čekárně smrti, postel i povlečení čistě bílé, prostěradlo napnuté jak na vojně kontrastovalo s kostmi schovanými pod zmuchlanou kůží jak vypuštěný pout'ový balónek, knížku opřenou o kolena. Už mě nepoznal, a tak ani neodpověděl na pozdrav. Naklonil jsem se k němu a uviděl, že si prohlíží atlas. Prstem se pohyboval někde mezi Togem a Burundi.

„Je to výhoda být starý,“ řekl a pohlédl na mě. „Copak by dítě mohlo takhle cestovat?“ Měl jsem pocit, jako bych už něco takového někdy kdysi dávno slyšel, ale byl jsem rád, že se tátovi nežije těžko. Vzpomínal jsem, jak mě jako dítě vodil na výstavy do Špálovy galerie a předtím jsme se pokaždé zastavili v mléčném baru na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice na jogurtové mléko. Když jsme cestou potkali nějakého známého, táta smeknul klobouk, který vždycky nosil, a já jsem pak přemýšlel, jestli až budu sám velký, budu smekat klobouk včas a stakovou samozřejmostí jako on, protože zdravit někoho s kloboukem na hlavě mi připadalo přirozeně jako společensky absolutně nepřijatelné.

Došel jsem na tramvajovou zastávku směrem na Smíchov. Na sněhu nebyly žádné stopy a ani z něj nerostla žádná lidská těla, ani sněhuláci. Z prázdných zastávek mívám vždy trochu strach. Zdá se mi pokaždé, že něco není v pořádku. Třeba zrušili linku, možná zase vytrhali někde koleje, a co když už neexistují žádné cestující? Bylo hodně po půlnoci. Naštěstí naproti směrem na Královské Vinohrady stály dvě dívčí postavy. Jedné mohlo být tak šestnáct, sedmnáct, ta druhá byl o pár let mladší. Nějak mi do tohohle prostředí nezapadaly. Bílé sportovní bundy splývaly s čerstvým sněhem, na hlavě je obě hřály pletené vlněné čepice, určitě dárek k vánocům od babičky. Ta menší stála nehnutě na místě, ruce v kapsách – to byla ta, co ještě vyrůstá ze sněhu vzhůru a bojí se ho ničit, ta vyšší vyhlížejíc v dálce neustále tramvaj podupávala v rytmu „it’s a long way to Tiperery“ a nedbala následků. Vypadaly, jako by cestovaly někam na hory, ale v tuhle hodinu? Dělily nás od sebe dva páry kolejí. Jedny tam, druhé sem. Jedny odtud, druhé odtamtud. A pro ně to byly koleje jedny sem a druhé tam, jedny odtamtud a druhé odtud, jak když na jižní polokouli musíte zaklonit hlavu a dívat se na hvězdy vzhůru nohama, abyste viděli Orion tak, jak jste zvyklí. Ony stály na své polokouli, osamělé a čekající, já čekal na své. Osamělý. Hleděli jsme na sebe a přitom se tvářili, že se nevidíme. Uhýbali jsme

rychle pohledy, jakmile hrozilo, že se potkají, a v duchu si říkali: Koukej se jinam, ať se já můžu dívat na tebe!

Samotní tři lidé na nejrušnější pražské křižovatce.

Město si jen lehce pobrukovalo jako dobře zasetý motor třílitrového cryslera. Teď v noci jelo jen na volnoběh, bez akcelerace a řazení, a všichni jsme si přáli zaslechnout už konečně v dálce svoji tramvaj. Ozval se však jiný zvuk. On to nebyl zvuk, byl to zvuk bez zvuku, hlas bez hlasu, slova beze slov. Přesto to bylo velmi hlasité a silné a přehlušilo to vše kolem. Dívky otevíraly ústa, ale žádné hlasy nevycházely. Gestikulovaly rukama, prsty, ukazovaly na sebe, kolem sebe, dotýkaly se jedna druhé, potom zase každá jen sebe, proplétaly prsty, dlaně, chvíli to vypadalo, že se hádají, ta mladší se natočila bokem ke starší, takže neviděla její gesta, to se té starší dotklo, chytla ji za rameno, otočila zpět a udělala jí několik výrazných posunků přímo před očima. V tom okamžiku mě bůhví proč napadlo, že to jsou Polky. Dvě mladé hluchoněmé Polky, které se ztratily, bloudí v zimě v noční Praze a potřebují pomoc. To je docela běžná situace, ne? Proto jsem tu já, teď projeví svoji bezmeznou filantropii, svoji neskonalou dobrotu, stanu se representantem vstřícnosti a pohostinnosti českého národa. Ještě Polska niezginula! Ale v témže okamžiku, kdy mé hrdinství dosahovalo vrcholu, nás rozdělila tramvaj. Aniž bych ji vůbec slyšel přijíždět, najednou tady stála a oddělila nás, přetřala náš společný prostor jako kuželosečka seká kužele. Cítil jsem cosi cizorodého a nepatřičného, byla to ošklivá, bachratá, svítící potvora. Všechno přervala, odřízla nás od sebe. Pak už jsem zůstal sám, viděl jsem je, jak sedí za sebou v tramvaji a hledí kamsi do prázdna, jako bych vůbec nebyl, jako bychom se nikdy neviděli, jako bychom spolu nikdy nehovořili, jako bychom se nikdy nemilovali.

Náhle jsem před sebou uviděl zed'. Nevím, kde se tam vzala tak najednou. Hleděl jsem do nekonečna a najednou před očima zed'. Už žádné absolutno, jen pár centimetrů před sebou cítíte něco

velkého, silného a nepřekonatelného. Otevřely se dveře, z nichž na mě civěla tmavomodrá koule jako boxerská rukavice.

„Pomozte mi prosím s tím kočárkem,“ řekla jemným hlasem nějaká postava za ním. Chytil jsem ho oběma rukama a snesl dolů. Pěkně těžký, pomyslel jsem si a podíval se na sestupující ženu. Proboha, vždyť byla sama ještě dítě! Do kočárku jsme se již podívat nestačil. Vystoupil jsme po dvou schodech nahoru a sedl si na nejbližší místo. Tramvaj se s drncáním rozjela, přešla křižovatku a pak se spustila dolů s kopce k Vltavě, zanechávajíc za sebou lesklou stopu kolejí, stejně jako děti nechávají za sebou polehanou trávu, když v létě válejí sudy dolů se stráně.

Zaznamenal jsem, že je v tramvaji sotva pět, šest lidí. Sedí na svých vyhřívaných sedačkách jak kachny na pekáčích a kymácejí se podle její jízdy. Chtěl jsem také zavřít oči a věřil jsme, že budu trochu klimbat. Co také jiného dělat? Avšak mylil jsem se. Sotva jsem našel na sedačce tu správnou polohu, vytrhnul mne z rozjímání tichý, ale naléhavý hlas zezadu.

„Ahoj, jsem Vilík a chtěl bych být tvým přítelem.“

No to je pěkné, pomyslel jsem si.

„To je pěkné,“ řekl jsem a snažil jsem se tomu dál nevěnovat pozornost. Cítil jsem ale na sobě Vilíkův pohled a věděl, že musím ještě něco říct.

„Já jsem Karel.“

To dodalo zřejmě Vilíkovi odvahy a pokračoval:

„Potřeboval bych, abys mi pomohl.“

A je to tady. Tak se to dělá! Teď si řekne o peníze!

„Trápí mě takový problém a potřebuji poradit.“

Definitivně jsem se vzdal snahy o usnutí, narovnal se, otočil a konečně pohlédl Vilíkovi do očí. Byl to mladý kluk, drobný blondáček, taková ta sláma, na kterou chodí kočky čůrat, aby bylo dobré slámové víno, pubertu tak akorát za sebou. Vypadal slušně, zřejmě nějaký student, pomyslil jsem si, a podíval jsem se ještě za něj, necestuje-li se svou dívkou. Takový typ se dívkám určitě líbí. Nikdo tam už ale nebyl. Ale ty jeho oči – jasné a modré jak květiny – jak žije člověk, který má takové oči?

Koneckonců, radit nic nestojí, tak udělám ze sebe moudrého a poradím!

„S čím potřebuješ poradit?“ Chtěl jsem dodat ještě „hochu“, ale nejsem dosud takový kmet a přišlo mi nepatřičné vyjadřovat se tak rozšafně.

„Hledám odpověď na otázku, proč muž vždy dvě lásky má, proč jednu zabíjí a na druhou umírá?“

Podíval jsem se znova na něj, tentokrát pozorněji a s lehkým údivem. Jak odpovědět na takovou otázku, zamýšlel jsem se. Proč mi vlastně lidé kladou pořád otázky, na které neznám odpovědi a na které, podle mne, vůbec odpovědi neexistují? Proč pořád já musím na takové věci odpovídat? Co to po mně zase kdo chce? Ale otázka se mi zdála zajímavá a vtipná a chtěl jsem v očích Vilíka (ach zas ty jeho oči!), nebo toho, kdo si nechá říkat Vilík, obstát.

„No, možná,“ snažil jsem se hledat správná slova, abych dal dohromady nějakou kloudnou větu, „možná“, napadlo mě najednou, „možná by to chtělo zabít i tu druhou a pak by byl klid.“

Oddechl jsem si, ale přesto jsem zůstal dál trochu rozpačitý z toho, co jsem vlastně řekl. Tehdy jsme ještě netušil, že se budu jednou sám sebe ptát, na co má člověk zemřít, jestliže zabil všechny své lásky.

Myslím, že to však nevyznělo dost filosoficky, jak se pravděpodobně ode mne očekávalo, ale vypadám snad jako filosof? Spíš jsem si připadal jak sedlák na Labutím jezeře. Takhle se u nás na bále přece netancuje!

Byl jsem zvědavý, co na to Vilík. Vypadal, že ho moje odpověď dost zaskočila. Přemýšlel, vstal a pak se beze slova posadil tří sedačky přede mnou. Asi přemýšlel, jestli jsem opravdu takový mizantrop.

Chtěl jsem se ho zeptat, na co zase já neznám odpověď. Tedy proč třeba letadlo létá, když je těžší než vzduch, jak může z malého semínka vyrůst vysoký strom nebo proč nějaká zakroucená kyselina předurčuje moje vlastnosti? Ale raději jsme už mlčel.

Konečně jsem zavřel oči. Bůhví proč jsem si vzpomněl, jak jsem jako dítě šel dolů po schodišti v domě na Vinohradech, kde jsme tenkrát bydleli. Říkal jsem si, že člověk ve svém životě zažije plno různých událostí, i těch zcela drobných a nepodstatných, které vůbec nic neznamenaly a neměly pražádný význam. Mohlo mi tenkrát být tak osm, devět let a rozhodl jsem se, že si takovou nějakou zcela banální věc budu pamatovat celý život a udělám z ní tak historický moment, protože přece každý okamžik má svoji hodnotu. A jak jsem tak běžel dolů po schodech, otevřely se domovní dveře a vešla jimi nějaká starší žena, naprosto všední a obyčejná, protože si z ní už vůbec nic nepamatuji, nevím, jak vypadala, ani co měla na sobě, zavřela za sebou dveře a zůstala před nimi dole stát, dál po schodech nešla. Já jsem seběhnul dolů, otevřel dveře a vyšel ven. To je vše. Vůbec nic se nestalo, ani jsem ji nepozdravil, ona se na mne ani nepodívala. Pamatuji si to celý život, byť to na román zrovna nevydá a není to ani nijak záživný příběh. Ale cožpak je život jiný?

Kdyby to bylo vždycky tak jednoduché pamatovat si všechno, co člověk chce. Ted' mi lékař předepsal kapky na zlepšení

paměti. Dvacet kapek ráno, dvacet večer. Říkám mu: „Doktore, když si na ně vzpomenu, tak to dokazuje, že je nepotřebuji a jestli je potřebuji, tak si je určitě zapomenu vzít!“ Měly být na jeden měsíc, už je беру měsíce dva a pořád se mi paměť nelepší.

Pak jsem usnul. Znáte to. To ale není žádný spánek, jen takové potácení se mezi bděním a sněním, vratká rovnováha skutečnosti a fikce, kdy sami nevíte, kde právě jste a kdy máte možnost si přát, aby sen zůstal snem, stejně tak jako aby se snem stala skutečnost nebo skutečností sen.

Zdálo se mi, že jdu po hrázi rybníka. Je to malý rybník položený hezký v dolíku obrostlý z větší části rákosím a orobincem. Slunce pálí, že si připadáte jak přejetý slepýš na asfaltové silnici, ale u rybníka nikdo není. Nikde ani živáčka. Najednou zahlédnu před sebou dítě, tak sotva čtyři roky, hádám. Kraťásky, tričko s nějakým disneyovským obrázkem, sandály a bílá kšiltovka. Jen pár kroků a málem bych o něj zakopnul. Dítě se loudá přede mnou a v tom skočí po hlavě do vody. Zastavím se a koukám na hladinu. Co se stalo? Voda se zavřela a hladina je klidná, bez jediné vlnky, bez jediného kruhu. Asi bych měl za ním skočit, potopit se, najít ho a vytáhnout ven. Místo toho se rozhlédnu, pořád nikde nikdo. Narovná se a rozhlédnu se ještě jednou pořádně. Opravdu nikde žádná živá duše. Na hladinu se už nedívám a pomalu jdu dál. Tak jak jsem přišel. Přešel jsem celou hráz a pokračoval po cestě dubovou alejí vzhůru. Cesta zvolna stoupala do borovicového lesa. Byl začátek června, les omamně voněl medem a hučel bzukotem včel. Před sebou jsem zahlédl mladou ženu v pestrých letních šatech běžící s kopce dolů. Ustoupil jsem půlkrok stranou, aby do mne nevrazila. „Míšo, Míšo,“ volala a přeběhla rychle kolem mne. Ani si mě nevšimla, asi mě ani nevnímala, jinak by se třeba zeptala: „Neviděl jste mého Míšu?“ To je dobře.

Pak jsem se ocitnul ve škole. Učitelka mi vytýká, že jsem cosi opsal. Já tvrdím, že ne a zlobím se, že si něco takového vůbec

myslí. Přece bych nepodváděl. Učitelka trvá na svém. Já také a cítím se ukřivděný. Jsem přesvědčený, že mám pravdu, vždyť to přece vím! Nic jsem neopsal, jsem nespravedlivě obviněn! Najednou učitelka zmizí, asi odešla. Rozhlédnu se. Oči všech dětí hledí na mne. Všichni na mě koukají. A v tom okamžiku mi dojde, že jsem to skutečně opsal, všichni mě při tom viděli, všem jsem se tím chlubil a všichni to vědí a mají mě za hnusného lháře. Ale já jsem vlastně nelhal, jenom jsem se spletl, zapomněl jsem na to, že jsem to opsal. Avšak jak to teď vyřešit? Jak s tím žít dál před kamarády, učitelkou a sebou samým?

Najednou se tramvají rozlehl hrozný záchvat kašle. Nebyl to kašel z nachlazení, ani kašel kuřáka, byl to dávivý kašel, který lomcoval s mým spolucestujícím. Seděl naštěstí dost daleko ode mne vepředu, ale stejně mi to připadalo dost otravné. Ať si vystoupí a vychrchlá se venku! Byl to zas nějaký bezdomovec, který se přišel zřejmě do tramvaje jen trochu ohřát. Vytáhnul z kapsy mrkev a začal ji kousat. Když měl plnou pusku rozkousané mrkve, zakašlal. Ale jak zakašlal, nadechl se pak těch drobných kousků mrkve, a tak je musel vykašlat. Jenže po vykašlání se musel znova hluboce nadechnout a dostal další dávku mrkve do dýchacích cest. Bylo to nekonečné, až se zdálo, že situace nemá řešení. Po vykašlání byl nešťastník celý modrý a tak vyčerpaný, že čím dál tím rychleji lapal po dechu, čímž si přivodil pokaždé další záchvat. Co s ním, proboha?

Pak se tramvaj zastavila a ze své kabinky vyšel řidič. Buď ho praští do zad, nebo ho rovnou vyhodí z tramvaje, pomyslel jsem si. Řidič přišel k postiženému, který se kašlem celý otrásal, a podal mu svoji láhev s vodou. Ten mu pohledem poděkoval a čekal na okamžik, kdy dokašle a ještě bude mít dost dechu k napití. V tom ho ucítil, rychle do sebe hodil doušek vody a bylo jasné, že mrkev konečně odchází tou správnou cestu z jeho úst. Pomohlo to. Řidič mu nechal svoji láhev, poplácal ho po rameni a odešel zase ke svému řízení. Nepadlo při tom jediné slovo. Požírač mrkve pak ještě párkrát lehce odkašlal, tramvaj zazvonila a rozjela se dál.

Podíval jsem se z okna. Byla ještě tma, ačkoli podle mě již mělo začít svítat. Tramvaj projížděla kolem starých špinavých továren, které zahaleny nyní do čerstvého sněhového poprašku skrývaly svoji bídu. Lidé nikde nebyli, jen smečka opuštěných andaluských psů strkala své čumáky do popadaných popelnic v surrealistické scénérii a tahala z nich cáry lidské marnivosti.

„Nějaký drobný, pane, nemáte?“, zahuhlal na mě žebrák. Zdálo se mi, že jsem na něm poznal kabát svého táty. Možná je to ten, který mu dala moje matka, když táta zemřel. Nějaký takový ji jednou oslovil před jejím domem a máma mu řekla: počkejte tady. Šla nahoru a přinesla mu úplně nový vlněný zimák s pleteným límcem po tátovi. Děkoval a byl opravdu moc šťastný, máma taky, já taky, když mi to říkala, a táta taky. Sáhnuł jsem do kapsy, vynadal peněženku a dal mu dvacetikorunu. Proč ne? Posílám pravidelně na UNICEF a živím kozu kdesi v Somálsku nebo Etiopii, která zase živí Somálce nebo Habešany, které stejně nikdy neuvidím, leda že by mě unesli s lodí někde v Indickém oceánu. Jsou mi tedy vlastně docela ukradení, tak proč nedat dvacku obyčejnému žebrákovi v tramvaji. Tady mám jistotu, že si koupí flašku, opije se a bude mu dobře. Pak také posílám peníze Člověku v tísnì na pomoc Pákistáncům po záplavách, Haitanům proti choleře a všem po hurikánech, zemětřesení a soptění sopek. Mám z toho dobrý pocit. Ne že pomáhám, ale že si můžu dovolit pomáhat. Dělán to kvůli sobě, cítím se jako boháč, který rozhazuje drobné chudým na tržišti. Nikde se tím nechlubím, nikdo neví, že to dělám, a nechci, aby to někdo věděl. Dělán to jen a jen pro sebe.

Žebrák obešel celou tramvaj a chystal se k výstupu. Rychle jsem ještě vstal a dohonil ho u předních dveří. „Vezměte si ještě stovku,“ honem jsem ji vyndával z peněženky. „Dal jsem vám před tím málo, co si za dvacku dneska koupíte ...“ Mrknul na mne a jedním pohybem zmizela stovka z mé ruky v jeho kapse. Tramvaj zastavila, otevřely se dveře a byl pryč.

Všichni spolucestující hleděli na mne. Ani zvědavě, ani tázavě, ani překvapeně, ani nadšeně, jen civěli, prostě jen tupě civěli. Šel jsem zase zpátky na své místo. Cítil jsem, jako by někteří chtěli natáhnout ruku a říct: Nezbyly vám ještě nějaký drobný?, ale většina, a cítil jsem to fakt dobře, to mi věřte, si říkala: Idiot. Ale pro mne to byl jeden z těch pocitů, pro které, myslím si, má cenu žít.

Jen co jsem se posadil znova na sedačku, ztratili však o mne ostatní zájem. A nedivím se. Vpředu, hned za kabinou řidiče, souložil mladý pár. Ano, skutečně souložil. Mladík seděl a měl kalhoty stažené pod kolena, ona, otočená k němu zády, džíny také stažené dolů a zimní bundu pohozenou v koutě na zemi, předkloněná a přidržujíc se madla vepředu, pohupovala se v kolenou a mladíkův penis do ní rytmicky vnikal. Při dosedu pokaždé lehce vykřikla, ale jen tak lehce a blaženě. Krásná píseň. I *wonna be loved by you*. Nikdo jsme jim do tváře neviděli. Viděli jsme jen, že ona byla křehká žádostivá blondýnka, Sugar Kowalczyk, o které sní všichni muži, a on byl Banderas - zarostlý a špinavý, o kterém sní všechny ženy, a zdálo se, že se při celém tom aktu nudí. To mě osobně na tom pobuřovalo nejvíc. Taková kočka a on jak chladná mašina! Ale asi patřila k tomu typu žen, které to mají rády a musí to mít pořád, kdekoli a kdykoli, a které jich už tam měly tolik, že kdyby se postavily na sebe, byly by třikrát kolem zeměkoule, jak říkával můj kamarád. To jsme byli ještě v pubertě.

Spolucestující přede mnou se ke mně otočil: „Pane, tak by mě zajímalo, koho z těch lidí kolem to pohoršuje a komu se to líbí.“

„Pohoršuje to všechny, ale všem se to líbí,“ řekl jsem svůj názor. „Někomu se zkrátka pumpuje víc krve do penisu než do mozku, s tím nic nenaděláte,“ doplnil jsem suše.

Byl to muž o pár let starší než já, odhadl jsem ho na čerstvého důchodce, vypadal slušně a spořádaně, emeritní

profesor sociologických věd nebo aspoň učitel tance a společenské výchovy na Žofíně, a čekal jsem od něho nějaké moralizování.

„Tak mě se to vysloveně líbí,“ zdůraznil slovo „vysloveně“ .

Já byl spíše rozpačitý. Vyrostl jsem v rodině, kde se o sexu moc nemluvalo a místo poučení nechali rodiče vše na mém vlastním samostudiu. A kolik tak asi bylo v šedesátých letech dostupné literatury? Snazší by bylo bývalo uvěřit teorie čápů.

Vzpomínám si, že mě asi ve 13 letech odvedl táta na sexuologické vyšetření k paní doktorce Pondělíčkové. Dala mi malý pohárek, odvedla do nějaké komory a že ho mám naplnit a odevzdat. V hlavě mi to začalo šrotovat, co vlastně chce. Nakonec jsem usoudil, že když jsem v sexuologické poradně, bude paní doktorka chtít asi to, co ze mne v noci vystříkne, když se mi zdají sny o hezkých slečnách. Jak se mi ale mají takové sny zdát tady uprostřed dne? Prostě trapas. Vystrčil jsem hlavu ven ze dveří komory a zahlédl nějakou starou a ošklivou sestru s knírkem pod nosem, jak zapisuje cosi do karet pacientů. Uviděla můj nešťastný a utrápený výraz a řekla:

„Myslel jsem, že takový mladý to zvládne ajncvaj.“

Pak vytáhla ze šuplete starý pomačkaný a umaštěný erotický časopis, bůhví, kde ho tenkrát za socialismu vůbec vzala, podala mi ho a rukou jasně naznačila, co mám dělat. Jako když učitel fyziky třel liščím ohonem ebenovou tyč.

Když jsem přišel s tátou asi za 14 dní pro výsledek, řekli mi jen, že je to v pořádku a mám si prý dávat pozor. Táta byl spokojený, protože na čápy nevěřil. Netušil jsme, že chce být někdy dědečkem. Děti nevědí, že rodiče stárnou.

„Víte, pane, já jsem vyrostl v přísné katolické výchově u svých prarodičů,“ pokračoval profesor. „Něco takového bych si nikdy nedokázali ani představit. Neřekli mi, co je sex, soulož,

extáze, orgasmus, ukojení. Nenaučili mě, jak to dělat, proč to dělat, jaký to má v životě význam a co znamená dokázat uspokojit ženu. A protože jsem to neviděl a neznal, tak jsem po tom nijak netoužil. Těžko jsme to pak v životě překonával.“

Pán má potřebu se vypovídat, řekl jsem si a doplnil si jeho charakteristiku o bezdětného vdovce, nebo ještě lépe o vdovce, jehož děti propadli drogám a dost možná jsou zavřené v thajských věznicích. Docela mě začal zajímat. Možná jsme se spolu v dětství minuli na chodbě sexuologické ordinace. Věděl jak naplnit pohár? Snad jen proboha nečeká, že mu i já budu vykládat své osobní zážitky v tomto směru, lekl jsem se. Vždyť jsem na tom proboha s největší pravděpodobností hodně podobně! Dal bych ruku do ohně, že i jeho první noční ejakulace překvapila a že ani on neměl se potom komu s tím svěřit.

„Sakra, vždyť to je totální blbost! Jak bych si přál být na místě toho vagabunda a jezdit celý den z konečné na konečnou!“
vzbuchl překvapivě.

Pan profesor mi tedy svým závěrem vyrazil dech, to bych vážně nečekal takové rozuzlení. Cítil jsme se, jako kdybych po skoku do řeky vynořil hlavu a civěl do očí krokodýlovi. Možná je to jen zatrpklý středoškolský učitel občanské nauky. Měl jsem ale pocit, že se z toho svého traumatu ještě moc nedostal. Na takové věci samotné vypovídání se nestačí. Na druhou stranu, já bych tyto věci spolecestujícímu v tramvaji rozhodně nevykládal. Už jsem sice zažil, jak v přeplněném metru řeší mladá dívka své menstruační problémy s kýmsi na mobilu, ale tohle?

„No a jak jste to překonal? Vidím, že už studem asi příliš netrpíte,“ snažil jsem se mu pomoci a zeptal se zvědavě a trochu jízlivě.

„Oženil jsem se poměrně dost pozdě,“ pokračoval. „Neměl jsem žádné sexuální zkušenosti. Řeknu to na rovinu, kromě jedné nepovedené soulože někdy na učňáku, byla má manželka mojí

první holkou,“ usmál se. „Tragedií bylo, že já jsem byl jejím prvním klukem. Já ji připravil o panenství a ona mě považovala za zkušeného. Jak to tedy mělo mezi námi fungovat? Navíc já, jak jsem byl vychovaný a v čem jsem vyrůstal, považoval jsem téma sexu za tabu, prostě jsem o něm nechtěl otevřeně mluvit. Takže jsme o něm se ženou nemluvili.“

Zklidnil se a vypadal velmi vážně. Ba ne, asi to bude řecká filosofie, ale co ten učňák? Vzdychnutí vpředu pokračovalo s přesností atomových hodin.

„Proto jsme se nakonec poměrně brzy rozvedli.“

Vypadal sklesle, a tak jsem se ho chtěl trochu povzbudit. Žádná oduševnělá hláška mě však nenapadla, a tak jsem řekl tu nejstupidnější větu, co šla.

„Málokdy je vztah úplně ideální a každý z partnerů má svůj podíl na tom, jak dopadne. Vinu na rozvodu mají pokaždé oba.“ Jasně, kecy, kecy, kecy. Vždyť i Ježíš věděl, že nedostane šutrem do hlavy. Očekával jsem ale, že mě odepíše ze seznamu lidí vhodných pro svěřování, debata skončí a budu se moct věnovat pozorování zajímavějších událostí. Jsem snad nějaký kněz, aby se mi lidé zpovídali?

Moje tuctová fráze jak citovaná z přemoudřelých příspěvků ukřivděných čtenářek časopisu Vlasta, který jsme každý týden poctivě kupovali a vozili babičce, aby se mohla přesvědčit, jak šťastný život prožila, ho však nezaujala, snad si jí ani nevšimnul, a já se za ni styděl. Nepotřeboval mé zdvořilostní obraty a já stejně nepochopil, proč svůj životní příběh vypráví mě, úplně cizímu člověku, kterého nikdy před tím neviděl a nikdy zřejmě už neuvidí. Ale možná právě proto. Takovým se často snadno svěřuje. Nemůžou uškodit. Že bych si snad na konec zřídil psychologickou poradnu pro beznadějné případy?

„Víte, když se vám narodí postižené dítě, také mu neříkáte, že je mrzák. Ono na to přijde časem samo a samo se s tím musí vyrovnat. U mne to nastalo až za pár let po rozvodu. Prostě jsem se jednoho dne probudil a uvědomil si, že jsem udělal v životě chybu, ale že se za ni nebudu stydět. Tu chybu nelze napravit a ani nemá cenu z ní někoho vinit. Teď jsem volný, svobodný a můžu si dělat, co chci. Sám si rozhoduji o svém životě, jen já sám jsem si za něj zodpovědný. Jaký si ho udělám, takový ho budu mít. Je úplně jedno, jestli jsem bez nohou nebo slepý, dementní nebo geniální, děvkař nebo impotent. Platí to pro všechny.

Pak už mi bylo dobře. Už jsem se dál neobviňoval a nic si nevyčítal. Takový byl můj život, tak mě vychovali, tak jsem vyrostl a tak jsem žil. The way we were. To není přece žádná hanba! Jen závidím těm dvou vepředu, že si klidně jedou tramvaji a šukají a šukají a je jim fajn.“

Jasně, chápal jsem, že je lepší šukat než se bavit se mnou.

Mezi tím se frekvence vzdechů, pozorně a napjatě sledovaná všemi pasažéry, začala zvyšovat a netrpělivě jsme čekali na vyvrcholení a zúčastněně drželi palce. S blížícím se koncem si nikdo nedovolil promluvit nebo jen odkašlat, někteří ani nedýchali a ti co dýchali, dýchali v rytmu spanilé blondýnky, kterou všichni muži nyní milovali. Ženy zase zbožně hleděly na výkonného mladíka, kterému ostatní muži záviděli, stejně jako ženy záviděly blondýnce. Ti smělejší možná předpokládali, že po ukončení tohoto čísla bude následovat další, že vyjde řidič ze své kukaně a vyhlásí výměnu partnerů. Pánové, zadejte se, prosím! Opravu se zdálo, že mnozí cestující jsou připraveni ve startovací pozici, sice v sedě, ale lehce předkloněni, jedna noha mírně dopředu, druhá, odrazová, připravena vyrazit ihned po výstřelu. Některé dámy se zdály chystat vytvořit frontu, konečně přivezli žádané zboží. Tuzex. Nepředbíhat!

Žádný povel však nepřišel. Řidič tramvaje, místo aby splnil svoji očekávanou historickou úlohu organizátora sexuálních orgií, prudce dupnul na brzdu. Tramvaj v okamžiku zastavila a cestující, myšlenkami přirozeně zcela jinde, narazili těly do sedaček před sebou. Ale co nejhorší: blondýnka se nedokázal udržet madla a čelem a ramenem dopadla na zadní stěnu řidičovo kabiny, mladík se sesunul ze sedačky na zem a vzduchem prolétnul do prázdna hustý výstřik semene.

„Do prdele!“, zaklela kráska bolestivě.

„Do prdele!“, zaklel mladík našťvaně.

„Do prdele,“ vydechli zklamaně ostatní.

„Do prdele!“, vykřikl řidič, otevřel přední dveře tramvaje, pak rozrazil dveře své kabinky a vyběhnul před tramvaj. „Co blbneš, člověče, proboha!“ zařval. Naštěstí zabrzdil včas. Na kolejích ležel nějaký muž. Pomohl mu vstát a když zjistil, že mu nic není, pomohl mu i po schodech do tramvaje. Všichni si ho nevraživě prohlíželi. Byl to aktuálně největší nepřítel nás všech, kazisvět a ničema, který nám zkazil takový požitek! Chlápek se snažil omlouvat řidiči a děkoval za pomoc, potom zvednul hlavu a rozhlédl se po voze. V pohledech přítomných spatřil nenávist.

„Promiňte,“ špitl, aniž by věděl, za co se vlastně omlouvá. Opět se sklonil a rukou si začal intensivně ometat zablácenou nohavici. Rychle toho ale nechal, třebaže se mu to vůbec nepodařilo, a narovnal se. Teď mu teprve mohli všichni v klidu pohlédnout do tváře. Obličej připomínal rozšlápnutý pomeranč. Byl kulatý a promáčklý dovnitř, takže po jeho obvodě vystupovaly masité tváře připomínající křečka po snídani, zatímco nos evokoval přesný úder Vladimíra Klička. Nahoře na hlavě se skrývala past na mamuta - velkým obloukem tažené vlasy zezadu dopředu, aby zakryly planinu na temeni. Jeho drobné temné oči na nás štěrbinkami zíraly nesměle a plaše, jako by chtěly vzbudit lítost. Dav v něm však viděl svého nepřítele a nenechal se

obměkčit. Čekal jsem, že někdo vstane a pěkně od zdola nahoru ho rozřízne samurajským mečem, až mu vyhřejnou vnitřnosti na podlahu tramvaje, a teprve po tomto zadostiučinění se smečka zklidní. Taková tam byla atmosféra a já s hrůzou poznal, že je to můj přítel Pepe.